Procedury reagowania na sytuacje kryzysowe

Dokument obejmuje klęski żywiołowe, awarie techniczne, zagrożenia bezpieczeństwa, zagrożenia zdrowotne oraz kryzysy psychologiczne.

Dane placówki	Do uzupełnienia
Nazwa i adres	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie
Dyrektor	Anna Sakiewa
Osoba zastępująca dyrektora	Marta Skrzydlewska- Korpik
Koordynator bezpieczeństwa	Rafał Kubicki
Data wprowadzenia	10.09.2026

Spis treści

Karta pierwszej reakcji 3
Wprowadzenie i sposób korzystania z dokumentu 4
1 Podstawy prawne i najważniejsze pojęcia 4
2 Organizacja reagowania 6
3 Klęski żywiołowe i ekstremalne zjawiska pogodowe 10
4 Awarie techniczne i zakłócenia infrastruktury 13
5 Zagrożenia bezpieczeństwa 17
6 Zagrożenia zdrowotne 22
7 Kryzysy psychologiczne i przemoc 27
8 Działania po zdarzeniu 33
9 Wdrożenie i przegląd procedur 34
Załączniki robocze 36

Karta pierwszej reakcji

Gdy zauważysz zagrożenie, nie czekaj na zebranie zespołu. Chroń ludzi, alarmuj i wykonuj poniższe kroki w granicach własnego bezpieczeństwa.

Krok	Działanie
1 CHROŃ	Przerwij zajęcia i odsuń uczniów od bezpośredniego zagrożenia. Nie zostawiaj grupy bez opieki.
2 ALARMUJ	Powiadom dyrektora. Gdy zagrożone jest życie, zdrowie lub bezpieczeństwo, dzwoń pod 112 bez oczekiwania na zgodę.
3 WYBIERZ TRYB	Ewakuuj, pozostań w bezpiecznej części budynku albo ukryj i zabezpiecz pomieszczenie – zależnie od miejsca zagrożenia.
4 POLICZ	Ustal liczbę uczniów i zgłoś każdą brakującą albo dodatkową osobę oraz jej ostatnie znane miejsce.
5 POMÓŻ	Udziel pierwszej pomocy. Użyj AED, jeśli jest wskazane. Nie narażaj siebie.
6 PRZEKAŻ	Po przybyciu służb podaj fakty i wykonuj polecenia osoby kierującej działaniami ratowniczymi.
7 NIE PUBLIKUJ	Nie przekazuj zdjęć, nazwisk ani niesprawdzonych informacji. Rodziców informuje wyznaczona osoba.

Ewakuacja

Stosuj, gdy zagrożenie jest w budynku, a droga wyjścia jest bezpieczna.

Pozostanie w budynku

Stosuj, gdy zagrożenie jest na zewnątrz, a wyjście zwiększa ryzyko, np. skażenie lub ekstremalna pogoda.

Ukrycie i zabezpieczenie

Stosuj przy bezpośrednim zagrożeniu ze strony napastnika, gdy bezpieczna ucieczka nie jest możliwa.

Alarm odwołuje dyrektor dopiero po potwierdzeniu przez właściwe służby.

Zasada nadrzędna

Najpierw chronimy życie i zdrowie. Pracownik nie wykonuje czynności wymagających specjalistycznych uprawnień i nie naraża siebie, aby ratować mienie. Po przybyciu służb stosuje się do ich poleceń.

1 Podstawy prawne i najważniejsze pojęcia

Dokument opracowano z uwzględnieniem w szczególności następujących aktów prawnych, w ich aktualnym brzmieniu:

- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
- ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1907, z późn. zm.);
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie alarmów i komunikatów ostrzegawczych (Dz.U. z 2025 r. poz. 645);
- ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. z 2019 r. poz. 1078, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2026 r. poz. 110, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2026 r. poz. 163, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w szczególności art. 304 § 2 (tekst jednolity: Dz.U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w szczególności art. 162;
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Uwaga redakcyjna. W zarządzeniu wprowadzającym dokument placówka powinna wskazać aktualne publikatory aktów prawnych ustalone na dzień podpisania zarządzenia. Zmiana publikatora lub ogłoszenie tekstu jednolitego nie wymaga zmiany samego algorytmu postępowania, jeżeli nie zmieniły się obowiązki szkoły.

1.1 Najważniejsze pojęcia

Pojęcie	Znaczenie w dokumencie
Sytuacja kryzysowa	Zdarzenie rzeczywiste lub prawdopodobne, które może zagrozić życiu, zdrowiu, bezpieczeństwu, ciągłości pracy szkoły albo wymaga skoordynowanej reakcji.
Ewakuacja	Uporządkowane opuszczenie zagrożonego miejsca i przejście do wskazanego miejsca zbiórki lub innego bezpiecznego obiektu.
Pozostanie w budynku	Przeniesienie uczniów do bezpiecznej części obiektu, zamknięcie okien i ograniczenie kontaktu ze środowiskiem zewnętrznym, gdy wyjście zwiększa ryzyko.
Ukrycie i zabezpieczenie	Pozostanie w zamkniętych pomieszczeniach, wyciszenie i ograniczenie widoczności w razie bezpośredniego zagrożenia ze strony napastnika.
Osoba dowodząca	Dyrektor, osoba formalnie go zastępująca albo – po przybyciu – dowódca właściwej służby.
Osoba ze szczególnymi potrzebami	Uczeń, pracownik lub gość wymagający dodatkowej pomocy w komunikacji, poruszaniu się, rozumieniu poleceń, regulacji emocji albo przyjmowaniu leków ratujących życie.

2 Organizacja reagowania

2.1 Stały podział odpowiedzialności

Osoba lub zespół	Podstawowe zadania
Dyrektor lub osoba zastępująca	Ocenia sytuację, decyduje o ewakuacji, pozostaniu w budynku albo ukryciu, wzywa służby, dzieli zadania i zatwierdza komunikaty.
Nauczyciel prowadzący zajęcia	Chroni uczniów pozostających pod jego opieką, zabiera listę lub ustala stan osobowy, wykonuje polecenia, zgłasza brakujące lub dodatkowe osoby.
Pracownicy administracji i obsługi	Alarmują, zabezpieczają dostęp w granicach bezpieczeństwa, obsługują media tylko jeśli są upoważnieni, kierują służby i osoby do właściwego miejsca.
Osoba udzielająca pierwszej pomocy	Ocenia stan poszkodowanego, udziela pomocy w granicach kompetencji, przekazuje informacje dyspozytorowi i zespołowi ratownictwa.
Pedagog, psycholog lub wyznaczony specjalista	Zapewnia pierwszą pomoc psychologiczną, rozpoznaje osoby wymagające pilnej opieki i koordynuje wsparcie po zdarzeniu.
Sekretariat lub wyznaczona osoba	Prowadzi wykaz komunikatów i połączeń, przygotowuje kontakty, wspiera kontrolowane przekazywanie uczniów opiekunom.
Inspektor ochrony danych	Wspiera ocenę i obsługę naruszenia ochrony danych oraz wymaganych zgłoszeń.
Wszyscy pracownicy	Niezwłocznie zgłaszają zagrożenie, reagują w granicach swoich możliwości, chronią dzieci, nie rozpowszechniają niesprawdzonych informacji.

2.2 Schemat działania w pierwszych dziesięciu minutach

Krok	Co należy zrobić
1 Zauważ i oceń	Przerwij wykonywane czynności. Ustal, co się dzieje, gdzie jest zagrożenie i czy zbliżenie się do niego jest bezpieczne.
2 Chroń	Odsuń uczniów od bezpośredniego zagrożenia. Nie pozostawiaj grupy bez opieki.
3 Alarmuj	Powiadom dyrektora i – gdy zagrożone jest życie, zdrowie lub bezpieczeństwo – zadzwoń pod 112. Nie czekaj na zgodę przełożonego, jeżeli zwłoka może zwiększyć szkodę.

Krok	Co należy zrobić
4 Wybierz tryb	Ewakuuj, pozostań w bezpiecznej części budynku albo ukryj i zabezpiecz pomieszczenie – zgodnie z rodzajem i położeniem zagrożenia.
5 Policz osoby	Ustal liczbę uczniów, pracowników i gości. Zgłoś każdą brakującą lub dodatkową osobę oraz ostatnie znane miejsce pobytu.
6 Pomóż	Udziel pierwszej pomocy bez narażania siebie. Wykorzystaj AED, jeśli jest dostępny i wskazany.
7 Ogranicz dostęp	Nie pozwalaj osobom postronnym wejść w strefę zagrożenia. Nie utrudniaj dojazdu służbom.
8 Przekaż informacje służbom	Powiedz, co się stało, gdzie jest zagrożenie, ile osób potrzebuje pomocy i czy wiadomo, gdzie są wszyscy uczniowie i pracownicy. Dalej wykonuj polecenia służb.
9 Komunikuj	Rodzicom i mediom przekazuj wyłącznie zatwierdzone, sprawdzone informacje. Chroń dane dzieci i poszkodowanych.
10 Zapisz przebieg	Zapisz najważniejsze decyzje i działania. Po zdarzeniu zapewnij pomoc, oceń możliwość wznowienia zajęć i ustal, co trzeba poprawić.

2.3 Wybór trybu ochrony

Jeżeli	Zwykle właściwe działanie
Zagrożenie jest w budynku, a droga wyjścia jest bezpieczna	Ewakuacja.
Zagrożenie jest na zewnątrz, np. toksyczna chmura, strzelanina w sąsiedztwie, ekstremalna pogoda	Pozostanie w budynku, przejście do bezpiecznych pomieszczeń, zamknięcie okien i wentylacji – zgodnie z poleceniami służb.
Napastnik znajduje się w budynku lub bezpośrednio przy nim, a bezpieczna ucieczka nie jest możliwa	Ukrycie i zabezpieczenie pomieszczeń; cisza; telefony wyciszone; wezwanie 112, gdy można to zrobić bez ujawnienia miejsca.
Nie można wiarygodnie ocenić kierunku zagrożenia	Natychmiast powiadomić dyrektora i 112; wykonać polecenia służb; nie prowadzić ludzi w nieznaną strefę.

2.4 Alarmowanie i komunikaty

Placówka ustala jednoznaczne sygnały i komunikaty głosowe. Nie należy używać tego samego sygnału do ewakuacji i ukrycia. Pracownicy muszą wiedzieć, kto może wydać komunikat oraz jak postąpić w razie braku zasilania.

Rodzaj komunikatu	Treść do uzupełnienia przez placówkę	Sposób ogłoszenia
Ewakuacja	UWAGA. Rozpoczynamy ewakuację. Proszę kierować się do wyjść zgodnie z oznakowaniem i poleceniami pracowników.	Seria krótkich dźwięków dzwonka szkolnego trwająca 3 sekundy, powtórzona 3 razy. lub komunikat głosowy nadany przez centralę radiowęzła. W przypadku braku zasilania: użycie ręcznego megafonu akumulatorowego lub syreny ręcznej (kołatki/gongu).
Pozostanie w budynku	UWAGA. Proszę pozostać w budynku i przejść do wskazanych pomieszczeń. Zamknąć okna. Czekać na dalsze polecenia.	**Krótkie, charakterystyczne impulsy:** seria 5 krótkich, przerywanych dzwonków W przypadku braku zasilania: roznoszenie informacji przez wyznaczonych pracowników wyposażonych w megafony ręczne.
Ukrycie i zabezpieczenie	Ustalony krótki komunikat, którego znaczenie znają pracownicy i uczniowie.	Dźwięk ciągły dzwonka trwający ok. 10 sekund lub komunikat słowny przez system nagłośnienia. W przypadku braku zasilania alarm

Rodzaj komunikatu	Treść do uzupełnienia przez placówkę	Sposób ogłoszenia
		powtarzany ustnie od klasy do klasy lub za pomocą alarmu osobistego (np. gwizdka)
Odwołanie alarmu	Alarm odwołuje wyłącznie dyrektor po potwierdzeniu przez właściwe służby.	Jeden długi sygnał dzwonka trwający ok. 10 sekund lub bezpośredni komunikat dyrektora / służb ratowniczych przekazany osobiście bądź przez system nagłośnienia i środki łączności zapasowej.

2.5 Ewakuacja

- Nauczyciel przerywa zajęcia, wydaje krótkie polecenia, ustawia grupę i prowadzi ją oznaczoną drogą. Nie wraca po rzeczy osobiste.
- Jeżeli zwykła droga jest zadymiona, zablokowana lub prowadzi w stronę zagrożenia, wybiera drogę alternatywną albo pozostaje w bezpiecznym pomieszczeniu i zgłasza położenie służbom.
- Po wyjściu kieruje grupę do miejsca zbiórki, sprawdza obecność i zgłasza wynik osobie koordynującej. Nie odsyła ucznia samodzielnie do domu.
- Osoby wymagające pomocy otrzymują wsparcie zgodnie z imiennym planem. Winda jest używana tylko wtedy, gdy przewidują to rozwiązania techniczne obiektu i zezwalają służby.
- Powrót do budynku następuje wyłącznie po wyraźnej decyzji służb i dyrektora.

2.6 Bezpieczne przekazanie uczniów opiekunom

- Dyrektor wskazuje punkt odbioru oddalony od strefy działań ratowniczych oraz osobę prowadzącą rejestr.
- Uczeń jest przekazywany osobie uprawnionej zgodnie z dokumentacją szkoły, po potwierdzeniu jej tożsamości, o ile sytuacja pozwala na taką weryfikację.
- Wydanie ucznia odnotowuje się z godziną, imieniem i nazwiskiem odbierającego oraz podpisem pracownika prowadzącego rejestr.
- Nie publikuje się list poszkodowanych ani danych osób pozostających w szkole. Rodzice otrzymują jeden oficjalny kanał informacji.

3 Klęski żywiołowe i ekstremalne zjawiska pogodowe

3.1 Powódź i podtopienie

Zastosuj tę procedurę po otrzymaniu ostrzeżenia, przy gwałtownym wzroście poziomu wody albo po zalaniu terenu lub budynku.

Kiedy reagować

- ostrzeżenie RCB, IMGW, władz samorządowych lub służb;
- woda wdzierająca się na teren szkoły, cofka kanalizacyjna albo odcięcie dróg dojazdowych;
- ryzyko porażenia prądem, skażenia wody lub uszkodzenia konstrukcji.

Najważniejsza decyzja

Jeżeli woda odcina bezpieczną drogę wyjścia, pozostanie na wyższej kondygnacji może być bezpieczniejsze niż ewakuacja. Decyzję należy uzgodnić z 112 lub służbami na miejscu.

Co zrobić

1. Powiadomić dyrektora i w razie bezpośredniego zagrożenia zadzwonić pod 112.
2. Nie wchodzić do zalanych pomieszczeń. Odłączyć energię tylko przez osobę uprawnioną i tylko wtedy, gdy dojście do wyłącznika jest bezpieczne.
3. Przenieść ludzi na wyższą kondygnację albo przeprowadzić ewakuację trasą wskazaną przez służby. Nie prowadzić grupy przez płynącą wodę.
4. Zabrać listy uczniów, telefony służbowe, apteczkę i niezbędne leki ratujące życie, jeśli są dostępne bez opóźniania ewakuacji.
5. Sprawdzić obecność i zgłosić osoby brakujące. Wstrzymać wydawanie żywności i wody, jeżeli mogły zostać skażone.
6. Wykonać polecenia PSP, Policji, władz samorządowych i służb sanitarnych.

Czego nie robić

- samodzielnie przejeżdżać lub przechodzić przez zalane drogi;
- uruchamiać zalanych urządzeń;
- zezwalać na powrót do budynku bez kontroli instalacji i decyzji właściwych osób.

Po zdarzeniu

- zlecić ocenę konstrukcji, instalacji elektrycznej, gazowej, wodnej i sanitarnej;
- udokumentować straty i działania;
- zapewnić bezpieczną wodę, żywność i warunki sanitarne przed wznowieniem zajęć;
- poinformować organ prowadzący oraz rodziców o organizacji pracy.

3.2 Deszcze nawalne, burze, grad i silny wiatr

Najpierw odsuń ludzi od okien, drzew, lekkich konstrukcji i przedmiotów, które wiatr może poderwać.

Kiedy reagować

- ostrzeżenie meteorologiczne lub alert RCB;
- gwałtowne porywy wiatru, wyładowania, grad, intensywne opady;
- uszkodzenie dachu, wybite szyby, przewrócone drzewa lub zerwane przewody.

Co zrobić

1. Przerwać zajęcia na zewnątrz i wprowadzić uczniów do budynku, o ile dojście jest bezpieczne.
2. Zamknąć okna i drzwi. Odsunąć uczniów od przeszkleń oraz pomieszczeń pod uszkodzonym dachem.
3. Nie korzystać z boisk, placów zabaw, namiotów, wiat, drzew ani metalowych ogrodzeń.
4. W razie uszkodzenia obiektu wyłączyć zagrożoną część z użytkowania i skontaktować się z 112 lub zarządcą.
5. Jeżeli grupa jest poza budynkiem i nie może szybko dotrzeć do bezpiecznego obiektu, unikać wzniesień, pojedynczych drzew, wody i metalowych konstrukcji; rozproszyć grupę i przyjąć niską pozycję.
6. Po ustaniu zjawiska sprawdzić stan osobowy oraz drogi wyjścia przed przemieszczaniem grup.

Czego nie robić

- zbliżać się do zerwanych przewodów;
- wychodzić wyłącznie po to, aby zabezpieczyć mienie;
- stać przy oknach i obserwować zjawisko.

Po zdarzeniu

- dokonać oględzin obiektu przez osobę kompetentną;
- usunąć lub wygrodzić strefy z uszkodzeniami;
- powiadomić rodziców o zmianie organizacji pracy, jeżeli jest konieczna.

3.3 Mróz, intensywne opady śniegu i oblodzenie

Procedura obejmuje ryzyko wychłodzenia, wypadków na oblodzonych ciągach, awarii ogrzewania i przeciążenia dachu.

Kiedy reagować

- ostrzeżenie o silnym mrozie, zamieci lub oblodzeniu;
- temperatura pomieszczeń lub stan instalacji uniemożliwiający bezpieczne prowadzenie zajęć;
- sople, nawisy śnieżne, zablokowane wyjścia, śliskie dojścia.

Co zrobić

1. Ocenić drożność wejść, wyjść ewakuacyjnych i dróg dojazdu służb. Oznaczyć lub wyłączyć niebezpieczne miejsca.
2. Przenieść uczniów z niedogrzanych pomieszczeń. Zapewnić opiekę i bezpieczne oczekiwanie na odbiór.
3. Powiadomić dyrektora o awarii ogrzewania lub warunkach zagrażających zdrowiu; dyrektor ustala dalszą organizację zajęć zgodnie z przepisami BHP i w porozumieniu z organem prowadzącym.
4. Osobie z objawami wychłodzenia zapewnić suche, ciepłe miejsce, stopniowe ogrzewanie i ocenę medyczną; w ciężkich objawach zadzwonić pod 112.
5. Niezwłocznie zlecić bezpieczne usunięcie śniegu, sopli i awarii osobom uprawnionym.

Czego nie robić

- gwałtownie ogrzewać silnie wychłodzonej osoby;
- dopuszczać uczniów do samodzielnego usuwania śniegu lub lodu;
- wchodzić pod nawisy albo na dach bez uprawnień.

Po zdarzeniu

- odnotować decyzje organizacyjne;
- sprawdzić działanie ogrzewania i drożność wyjść;
- przekazać rodzicom jednoznaczną informację o odbiorze uczniów lub zmianach zajęć.

3.4 Upał i inne ekstremalne temperatury

Trzeba zapobiec przegrzaniu i szybko zauważyć objawy udaru cieplnego.

Kiedy reagować

- ostrzeżenie meteorologiczne;
- wysoka temperatura w salach;
- ból głowy, osłabienie, nudności, dezorientacja, gorąca skóra lub utrata przytomności.

Co zrobić

1. Ograniczyć wysiłek i pobyt na słońcu, zapewnić dostęp do wody oraz wykorzystać najchłodniejsze bezpieczne pomieszczenia.
2. Dostosować plan zajęć i przerw; obserwować szczególnie dzieci z chorobami przewlekłymi.
3. Osobę z objawami przegrzania przenieść do chłodnego miejsca, poluzować ubranie, chłodzić i podawać małe porcje wody tylko jeśli jest w pełni przytomna.
4. Przy zaburzeniach świadomości, drgawkach, omdleniu lub podejrzeniu udaru cieplnego zadzwonić pod 112 i rozpocząć chłodzenie zgodnie z instrukcjami dyspozytora.
5. Powiadomić rodzica o stanie ucznia i podjętych działaniach.

Czego nie robić

- podawać płynów osobie nieprzytomnej lub z zaburzeniami świadomości;
- zostawiać chorego bez nadzoru;
- kontynuować aktywności na zewnątrz mimo niebezpiecznych warunków.

Po zdarzeniu

- udokumentować zdarzenie zdrowotne;
- ocenić potrzebę czasowej zmiany organizacji zajęć i warunków lokalowych.

4 Awarie techniczne i zakłócenia infrastruktury

4.1 Przerwa w dostawie energii elektrycznej

Krótka awaria nie zawsze wymaga ewakuacji. Decyzję podejmuje się na podstawie widoczności, sprawności systemów bezpieczeństwa, temperatury, możliwości przygotowania posiłków i przewidywanego czasu awarii.

Kiedy reagować

- zanik oświetlenia i zasilania urządzeń;
- niesprawne oświetlenie awaryjne, alarm, wentylacja lub system kontroli dostępu;
- dym, zapach spalenizny, iskrzenie albo porażenie prądem.

Co zrobić

1. Zapewnić opiekę nad uczniami i ograniczyć przemieszczanie do czasu uruchomienia oświetlenia awaryjnego.
2. Jeżeli występuje dym, iskrzenie lub zapach spalenizny, uruchomić procedurę pożaru, zadzwonić pod 112 i nie dotykać urządzeń.
3. Powiadomić dyrektora, konserwatora lub zarządcę i operatora sieci. Nie wykonywać napraw bez uprawnień.
4. Sprawdzić funkcjonowanie urządzeń podtrzymujących leczenie, systemów przeciwpożarowych, łączności i zabezpieczenia wejść.
5. Dyrektor ocenia, czy warunki pozwalają kontynuować zajęcia, czy konieczna jest ewakuacja lub odbiór uczniów.

Czego nie robić

- używać otwartego ognia jako oświetlenia;
- samodzielnie otwierać rozdzielnic lub naprawiać instalację;
- uruchamiać agregatu w pomieszczeniu zamkniętym.

Po zdarzeniu

- przed ponownym uruchomieniem urządzeń uzyskać potwierdzenie bezpieczeństwa instalacji;
- sprawdzić żywność wymagającą chłodzenia i działanie systemów teleinformatycznych;
- odnotować czas i skutki awarii.

4.2 Przerwa w dostawie wody, awaria kanalizacji lub ogrzewania

Dyrektor ocenia, czy placówka może zapewnić higienę, wodę do picia, toalety, przygotowanie posiłków i właściwą temperaturę.

Kiedy reagować

- brak wody, niskie ciśnienie, informacja o niezdatności wody;
- wyciek ścieków, cofka, niedrożność kanalizacji;
- brak ogrzewania lub temperatura zagrażająca zdrowiu.

Co zrobić

1. Zamknąć dostęp do zalanej lub skażonej strefy i powiadomić dyrektora oraz zarządcę.
2. Nie używać wody do picia ani przygotowania posiłków, jeśli jej jakość jest niepewna. Stosować komunikaty przedsiębiorstwa wodociągowego i sanepidu.

3. Zapewnić wodę zastępczą i dostęp do bezpiecznych sanitariatów, jeśli jest to możliwe.
4. Dyrektor ocenia czas awarii i warunki BHP, konsultuje organ prowadzący i podejmuje decyzję o kontynuacji, skróceniu lub zawieszeniu zajęć w granicach obowiązujących przepisów.
5. Zapewnić opiekę uczniom do czasu ich bezpiecznego przekazania opiekunom.

Czego nie robić

- usuwać ścieków bez środków ochrony i przygotowania;
- wydawać żywności przygotowanej z użyciem wody o niepotwierdzonej jakości;
- pozostawić rodziców bez informacji o organizacji odbioru.

Po zdarzeniu

- przeprowadzić mycie i dezynfekcję zgodnie z zaleceniami;
- uzyskać potwierdzenie przydatności instalacji i wody;
- udokumentować decyzje oraz powiadomienia.

4.3 Ulatnianie się gazu

Każdy wyczuwalny zapach gazu lub sygnał detektora traktuje się jako potencjalne bezpośrednie zagrożenie.

Kiedy reagować

- charakterystyczny zapach, sygnał czujnika, syczenie instalacji;
- nagłe złe samopoczucie wielu osób w pobliżu instalacji;
- informacja od dostawcy lub służb.

Co zrobić

1. Nie używać włączników, telefonów ani urządzeń elektrycznych w strefie podejrzenia. Nie powodować iskry.
2. Jeżeli można to zrobić natychmiast i bez ryzyka, otworzyć ręcznie drzwi lub okna i zamknąć główny zawór przez osobę znającą jego położenie.
3. Spokojnie wyprowadzić ludzi z budynku; telefon pod 112 wykonać dopiero z bezpiecznego miejsca.
4. Uniemożliwić wejście do obiektu i przekazać służbom położenie instalacji oraz informację o osobach brakujących.
5. Nie wracać do czasu zgody straży pożarnej lub pogotowia gazowego.

Czego nie robić

- włączać lub wyłączać światła i urządzenia;
- używać windy;
- szukać miejsca wycieku na własną rękę;
- uruchamiać pojazd bezpośrednio przy budynku.

Po zdarzeniu

- zlecić kontrolę i naprawę osobom uprawnionym;
- udokumentować przegląd przed ponownym użytkowaniem obiektu.

4.4 Uszkodzenie konstrukcji lub awaria budowlana

Procedura dotyczy pęknięć, odspojenia elementów, zawalenia, uszkodzenia stropu lub dachu oraz zagrożenia po robotach budowlanych.

Kiedy reagować

- huk, drgania, nowe pęknięcia, opadanie tynku lub elementów;
- przechylenie ścian, sufitu, konstrukcji albo wyczuwalny ruch podłoża;
- uszkodzenie po wichurze, wybuchu, kolizji lub pracach.

Co zrobić

1. Natychmiast odsunąć ludzi od zagrożonego miejsca i nie przechodzić pod uszkodzonymi elementami.
2. Powiadomić dyrektora i 112. W razie ryzyka zawalenia ewakuować bez użycia wind i bez powodowania drgań.
3. Zabezpieczyć dostęp z bezpiecznej odległości. Nie wchodzić po dokumenty ani rzeczy.
4. Przekazać służbom informacje o układzie pomieszczeń, prowadzonych robotach, instalacjach i brakujących osobach.
5. Nie dopuszczać do użytkowania części obiektu bez oceny osoby posiadającej właściwe uprawnienia.

Czego nie robić

- samodzielnie podpierać lub usuwać elementów;
- gromadzić ludzi przy uszkodzonym obiekcie;
- uznać pęknięć za niegroźne bez fachowej oceny.

Po zdarzeniu

- uzyskać pisemne potwierdzenie możliwości użytkowania;
- ustalić zastępczą organizację zajęć;
- powiadomić organ prowadzący i rodziców.

4.5 Awaria komunikacyjna i odcięcie dojazdu

Procedura obejmuje wypadek przy szkole, blokadę drogi, unieruchomienie transportu szkolnego lub brak możliwości bezpiecznego odbioru uczniów.

Kiedy reagować

- wypadek, blokada albo zagrożenie na drodze;
- opóźnienie lub awaria autobusu;
- informacja Policji, przewoźnika lub organu prowadzącego.

Co zrobić

1. Zapewnić uczniom opiekę w bezpiecznym miejscu i ustalić ich liczbę.
2. Skontaktować się z przewoźnikiem, organem prowadzącym lub 112 zależnie od rodzaju zdarzenia.
3. Nie kierować rodziców ani autobusów w strefę działań służb. Wskazać alternatywny punkt odbioru, jeżeli został uzgodniony.
4. Przekazać rodzicom sprawdzoną informację o opóźnieniu i sposobie odbioru.
5. W razie wypadku transportu zastosować pierwszą pomoc, nie przemieszczać ciężko rannych bez konieczności i prowadzić listę osób przekazanych ratownikom.

Czego nie robić

- zwalniać uczniów bez potwierdzonego bezpiecznego sposobu powrotu;
- publikować danych poszkodowanych;
- organizować przejazdu przez zamkniętą strefę.

Po zdarzeniu

- sporządzić wykaz uczniów i przebieg działań;
- ustalić wsparcie psychologiczne po wypadku;
- przeanalizować organizację transportu.

4.6 Cyberatak, awaria systemów i wyciek danych

Najpierw zabezpiecz uczniów i ogranicz skutki awarii. Jeżeli mogło dojść do utraty lub ujawnienia danych, niezwłocznie przekaż sprawę dyrektorowi, administratorowi systemu i inspektorowi ochrony danych.

Kiedy reagować

- żądanie okupu, zablokowanie plików, nietypowe logowania;
- utrata urządzenia lub nośnika, wysłanie danych niewłaściwej osobie;
- niedostępność dziennika, poczty, telefonu lub kontroli dostępu.

Co zrobić

1. Odłączyć podejrzane urządzenie od sieci przewodowej i Wi-Fi, nie wyłączać go, jeżeli nie ma takiego polecenia administratora, oraz nie usuwać śladów.
2. Powiadomić dyrektora, administratora IT i inspektora ochrony danych. Zapisać czas, objawy, komunikaty i wykonane działania.
3. Nie płacić okupu, nie kontaktować się ze sprawcą i nie rozpowszechniać zrzutów zawierających dane.
4. Przejść na ustalony tryb awaryjny: papierowe listy obecności, telefoniczny kontakt, ręczne wydawanie uczniów i zabezpieczenie wejść.
5. Dyrektor reprezentujący administratora danych, po konsultacji z inspektorem ochrony danych i osobą odpowiedzialną za systemy IT, ocenia, czy doszło do naruszenia, jakie ryzyko powstało oraz czy wymagane jest zgłoszenie Prezesowi UODO i zawiadomienie osób. Jeżeli zgłoszenie jest wymagane, należy go dokonać bez zbędnej zwłoki, w miarę możliwości nie później niż w ciągu 72 godzin od stwierdzenia naruszenia.
6. W razie podejrzenia przestępstwa dyrektor zabezpiecza dowody i zawiadamia Policję lub właściwy zespół reagowania zgodnie z oceną specjalistów.

Czego nie robić

- samodzielnie przywracać kopii lub instalować narzędzi;
- ukrywać incydentu z obawy przed konsekwencjami;
- informować publicznie o szczegółach zabezpieczeń.

Ważne. Administrator danych to szkoła reprezentowana przez dyrektora. IOD doradza i monitoruje zgodność, natomiast osoba odpowiedzialna za IT zabezpiecza systemy i dowody techniczne. Nie każdy cyberatak jest naruszeniem danych i nie każde naruszenie wymaga zgłoszenia Prezesowi UODO.

Po zdarzeniu

- zmienić zagrożone dane uwierzytelniające z bezpiecznego urządzenia;
- odtworzyć systemy z kopii po decyzji administratora;
- przeprowadzić analizę przyczyn i udokumentować ocenę naruszenia.

5 Zagrożenia bezpieczeństwa

5.1 Pożar, zadymienie lub wybuch

Każdy, kto zauważy ogień, dym albo wybuch, alarmuje ludzi i służby. Gaszenie jest dopuszczalne wyłącznie w początkowej fazie, gdy nie opóźnia ewakuacji i nie zagraża pracownikowi.

Kiedy reagować

- ogień, dym, zapach spalenizny, trzask instalacji;
- alarm systemu sygnalizacji pożaru;
- wybuch lub gwałtowny wzrost temperatury.

Co zrobić

1. Uruchomić alarm pożarowy i zadzwonić pod 112, podając adres, miejsce pożaru, zagrożone osoby i numer kontaktowy.
2. Rozpocząć ewakuację zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego. Zamykać za sobą drzwi, ale ich nie zamykać na klucz.
3. Poruszać się nisko przy zadymieniu; nie wchodzić w dym. Jeżeli wyjście jest odcięte, pozostać w pomieszczeniu, uszczelnić drzwi, podejść do okna i powiadomić 112 o położeniu.
4. Nie używać wind. Nie wracać po rzeczy.
5. Na miejscu zbiórki sprawdzić obecność, zgłosić brakujące osoby i ostatnie znane miejsce pobytu.
6. Osoba znająca obiekt przekazuje dowódcy PSP plany, klucze, informację o mediach i niebezpiecznych substancjach.

Czego nie robić

- otwierać gorących drzwi;
- gasić urządzeń elektrycznych wodą;
- wracać do budynku bez zgody PSP;
- prowadzić poszukiwań w strefie zadymionej bez sprzętu i uprawnień.

Po zdarzeniu

- zabezpieczyć miejsce i dokumentację;
- zapewnić opiekę oraz odbiór uczniów;
- uruchomić wsparcie po zdarzeniu i przeanalizować przebieg ewakuacji.

5.2 Podejrzany przedmiot, przesyłka lub informacja o ładunku

Nie zakłada się z góry, że zgłoszenie jest fałszywe. Pracownik zachowuje spokój, nie dotyka przedmiotu i przekazuje Policji możliwie dokładne informacje.

Kiedy reagować

- nietypowa paczka, wystające przewody, plamy, zapach, brak nadawcy;
- telefon, wiadomość lub wpis o podłożeniu ładunku;
- pozostawiony bagaż w nietypowym miejscu.

Co zrobić

1. Nie dotykać, nie przenosić, nie otwierać i nie używać w bezpośrednim sąsiedztwie radiotelefonów lub telefonów.
2. Oddalić ludzi, zapamiętać wygląd przedmiotu i osoby, która go pozostawiła. Powiadomić dyrektora i 112.
3. Osoba odbierająca groźbę zapisuje dokładne słowa, czas, numer, odgłosy tła i cechy głosu; nie rozłącza rozmowy jako pierwsza, jeśli może ją bezpiecznie podtrzymać.
4. Dyrektor działa zgodnie z poleceniami Policji. Trasy i miejsca zbiórki dobiera tak, aby nie prowadziły obok podejrzanego przedmiotu.
5. Zabrać listy obecności tylko jeśli nie opóźnia to wyjścia. Nie używać szafek ani urządzeń znajdujących się w podejrzanej strefie.
6. Przekazać Policji nagrania, wiadomości i notatki bez ich edytowania lub rozpowszechniania.

Czego nie robić

- samodzielnie oceniać, czy przedmiot jest atrapą;
- fotografować z bliska;
- zarządzać automatycznej ewakuacji na stałe miejsce zbiórki bez oceny położenia zagrożenia.

Po zdarzeniu

- po decyzji służb przekazać komunikat rodzicom;
- zabezpieczyć dokumentację i monitoring;
- objąć wsparciem osoby silnie reagujące na zdarzenie.

5.3 Napastnik z bronią lub bezpośredni atak

Reakcja zależy od położenia napastnika. Osoby, które mają bezpieczną drogę oddalającą od zagrożenia, uciekają. Jeżeli ucieczka nie jest bezpieczna, ukrywają się i zabezpieczają pomieszczenie.

Kiedy reagować

- odgłosy strzałów, krzyki, widok broni;
- wiarygodna informacja o napastniku;
- atak na osobę lub próba sforsowania pomieszczeń.

Co zrobić

1. Jeżeli droga jest bezpieczna, natychmiast oddalić się od napastnika, pozostawić rzeczy i nie zatrzymywać się w miejscu widocznym z budynku.
2. Jeżeli ucieczka nie jest możliwa, zamknąć i zabarykadować drzwi, zgasić światła, odsunąć ludzi od drzwi i okien, wyciszyć telefony i zachować ciszę.
3. Zadzwonić pod 112, gdy można to zrobić bez ujawnienia miejsca. Podać adres, lokalizację napastnika, opis, broń, liczbę poszkodowanych i własne położenie.
4. Nie otwierać drzwi na głos osoby podającej się za pracownika. Reagować na jednoznaczne polecenia Policji.
5. W bezpośrednim kontakcie, gdy nie ma możliwości ucieczki ani ukrycia, podejmować działania obronne tylko jako ostateczność w celu ratowania życia.
6. Po wejściu Policji trzymać puste ręce widoczne, nie wykonywać gwałtownych ruchów i wykonywać polecenia.

Czego nie robić

- uruchamiać sygnału, który kieruje wszystkich na korytarze bez oceny sytuacji;
- zbliżać się do napastnika, nagrywać lub negocjować bez polecenia służb;
- opuszczać zabezpieczonego miejsca na podstawie plotki lub wiadomości z niepewnego źródła.

Ważne. Szczegóły sygnału i bezpiecznych pomieszczeń muszą wynikać z oceny konkretnego budynku oraz uzgodnień z Policją i PSP.

Po zdarzeniu

- niezwłocznie zapewnić pomoc medyczną i psychologiczną;
- utworzyć punkt łączenia rodzin poza strefą policyjną;
- chronić dane i nie publikować wizerunków;
- współpracować ze służbami w zabezpieczeniu dowodów.

5.4 Zagrożenie zewnętrzne, konflikt zbrojny i alarmowanie ludności

Procedura jest uruchamiana po oficjalnym alarmie, komunikacie władz lub służb albo po bezpośrednim rozpoznaniu zagrożenia. Placówka nie interpretuje samodzielnie sygnałów militarnych.

Kiedy reagować

- sygnał alarmowy lub komunikat ostrzegawczy;
- alert RCB, komunikat władz samorządowych, Policji, PSP lub administracji państwowej;
- wybuchy, ostrzał, działania zbrojne lub skażenie w otoczeniu.

Co zrobić

1. Sprawdzić oficjalny komunikat i powiadomić dyrektora. Wykonać polecenia właściwych władz i służb.
2. Jeżeli zagrożenie jest na zewnątrz, przenieść ludzi do wyznaczonych bezpiecznych pomieszczeń, z dala od okien i ścian zewnętrznych; zamknąć okna, drzwi i wentylację, jeśli komunikat tego wymaga.
3. Jeżeli zarządzono ewakuację, zabrać listy osób, apteczki, środki łączności i niezbędne leki ratujące życie bez opóźniania wyjścia.
4. Sprawdzić obecność, ustalić osoby wymagające wsparcia i ograniczyć korzystanie z telefonów do niezbędnej komunikacji.
5. Nie wydawać uczniów do samodzielnego wyjścia. Przekazanie opiekunom prowadzić tylko w miejscu i czasie uzgodnionym z osobą dowodzącą.
6. Śledzić wyłącznie oficjalne kanały. Prostować plotki krótkim komunikatem opartym na faktach.

Czego nie robić

- wychodzić, aby obserwować zdarzenie;
- prowadzić ewakuacji w stronę zagrożenia;
- publikować położenia grupy, tras lub zdjęć dzieci w czasie działań;
- wydawać preparatów z jodem bez oficjalnego polecenia i zasad dystrybucji.

Po zdarzeniu

- utrzymać ewidencję osób i decyzji;

- zapewnić wsparcie psychologiczne i ciągłość opieki;
- aktualizować działania zgodnie z komunikatami władz.

Obowiązujące alarmy i komunikaty ostrzegawcze

Rodzaj	Ogłoszenie	Odwołanie
Alarm dla ludności cywilnej	Modulowany dźwięk syreny alarmowej trwający trzy minuty albo trzykrotnie powtarzana zapowiedź słowna z podaniem rodzaju i obszaru zagrożenia.	Ciągły dźwięk syreny alarmowej trwający trzy minuty albo trzykrotnie powtarzana zapowiedź słowna o odwołaniu alarmu.
Komunikat ostrzegawczy	Komunikat RSO, komunikat radiowy lub telewizyjny, komunikat operatora sieci, komunikat na stronach internetowych albo ALERT RCB.	Informacja o odwołaniu zagrożenia przekazana odpowiednim kanałem przez właściwy organ.

Sygnałów publicznego alarmowania ludności nie należy utożsamiać ze szkolnym alarmem pożarowym ani komunikatem o ukryciu i zabezpieczeniu pomieszczeń. Placówka ustala własne komunikaty wewnętrzne w sposób, który nie powoduje pomyłki z sygnałem państwowym.

5.5 Niebezpieczny przedmiot, broń lub ostre narzędzie

Przedmiot traktuje się jako potencjalnie niebezpieczny niezależnie od deklarowanego zamiaru posiadacza.

Kiedy reagować

- ujawnienie broni, amunicji, noża lub przedmiotu wyglądającego jak broń;
- grożenie użyciem przedmiotu;
- informacja ucznia lub pracownika o takim przedmiocie.

Co zrobić

1. Nie chwytać za przedmiot i nie próbować siłowo rozbrajać osoby, jeżeli nie jest to konieczne do odparcia bezpośredniego zamachu na życie.
2. Oddalić innych uczniów, zachować dystans i drogę wyjścia. Powiadomić dyrektora oraz Policję pod 112.
3. Jeżeli osoba współpracuje, spokojnie polecić pozostawienie przedmiotu na podłożu i odsunięcie się, bez gwałtownych ruchów.
4. Jeżeli osoba grozi lub atakuje, uruchomić procedurę napastnika: bezpieczna ucieczka albo ukrycie i zabezpieczenie.
5. Zabezpieczyć miejsce przed dostępem, ale nie dotykać pozostawionej broni. Przekazać ją Policji.
6. Powiadomić rodziców uczniów bez ujawniania danych innych dzieci; rozważyć działania wynikające z SOM oraz obowiązek zawiadomienia właściwych organów.

Czego nie robić

- przepytywać ucznia w obecności grupy;

- wkładać przedmiotu do biurka lub sejfu;
- bagatelizować repliki lub atrap bez weryfikacji Policji.

Po zdarzeniu

- sporządzić odrębne, rzeczowe notatki świadków;
- zabezpieczyć monitoring;
- ustalić plan bezpieczeństwa i wsparcia dla uczestników.

5.6 Agresywna lub nieuprawniona osoba na terenie szkoły

Nie dopuść, aby osoba stanowiąca zagrożenie weszła do dzieci. Nie wdawaj się w spór i w razie potrzeby wezwij pomoc.

Kiedy reagować

- odmowa podania celu wizyty lub opuszczenia budynku;
- groźby, krzyk, niszczenie mienia, próba wejścia do sal;
- podejrzenie nietrzeźwości lub posiadania broni.

Co zrobić

1. Nie wpuszczać osoby do stref uczniowskich. Zachować dystans, stać blisko wyjścia i nie pozostawać samemu, jeśli można wezwać drugiego pracownika.
2. Mówić krótko i spokojnie: wskazać granicę, oczekiwane zachowanie i konsekwencję wezwania Policji.
3. Jeżeli osoba grozi, jest uzbrojona, próbuje wtargnąć albo zagraża dziecku, zadzwonić pod 112 i odsunąć uczniów.
4. Nie przekazywać dziecka osobie, która nie jest uprawniona do odbioru lub której stan stwarza zagrożenie. Stosować szkolną procedurę odbioru uczniów i w razie potrzeby wezwać Policję.
5. Zabezpieczyć nagrania, zapisać dokładne słowa i dane świadków.

Czego nie robić

- wdawać się w spór o rację;
- dotykać lub blokować osobę, jeśli nie wymaga tego bezpośrednia obrona;
- ujawniać planu lekcji, miejsca pobytu dziecka lub danych pracowników.

Po zdarzeniu

- poinformować osoby, których bezpieczeństwo może być nadal zagrożone;
- ustalić ograniczenia dostępu i wsparcie dla dziecka;
- rozważyć zawiadomienie organów i działania SOM.

6 Zagrożenia zdrowotne

6.1 Nagłe zachorowanie, uraz lub utrata przytomności

Pierwszej pomocy udziela się niezwłocznie, a wezwanie 112 nie wymaga wcześniejszej zgody rodzica ani dyrektora, gdy występuje zagrożenie życia lub zdrowia.

Kiedy reagować

- utrata przytomności, brak prawidłowego oddechu, drgawki;
- silny ból, duszność, ciężka reakcja alergiczna, znaczne krwawienie;
- uraz głowy, kręgosłupa, podejrzenie złamania lub inne nagłe pogorszenie.

Co zrobić

1. Ocenić bezpieczeństwo miejsca, reakcję i oddech. Wezwać pomoc oraz 112 zgodnie ze stanem poszkodowanego.
2. Przy braku prawidłowego oddechu rozpocząć resuscytację, użyć AED i wykonywać polecenia urządzenia oraz dyspozytora.
3. Przy prawidłowym oddechu zapewnić pozycję odpowiednią do urazu i stanu, monitorować oraz chronić przed wychłodzeniem.
4. Pierwszej pomocy udzielić niezwłocznie. Podawanie leku uczniowi przewlekle choremu może odbywać się wyłącznie na podstawie wcześniejszych, indywidualnych i pisemnych ustaleń z rodzicem, informacji o sposobie postępowania wynikającej z zaleceń medycznych oraz dobrowolnej zgody pracownika na wykonanie czynności wykraczającej poza pierwszą pomoc. Zasady uzgodnić z pielęgniarką szkolną, jeżeli jest dostępna.
5. Powiadomić rodzica równolegle z działaniami ratunkowymi, nie zamiast wezwania zespołu ratownictwa.
6. Zapewnić opiekę nad pozostałymi uczniami i prywatność poszkodowanego.

Czego nie robić

- pozostawiać poszkodowanego samego;
- podawać jedzenia, picia lub leków osobie z zaburzeniami świadomości;
- przemieszczać po poważnym urazie bez konieczności;
- uzależniać pomocy od podpisania zgody.

Po zdarzeniu

- sporządzić dokumentację wypadku lub zdarzenia;
- uzupełnić wyposażenie apteczki;
- przekazać personelowi tylko informacje konieczne dla dalszego bezpieczeństwa.

6.2 Wypadek osoby pozostającej pod opieką szkoły

Każdy wypadek osoby pozostającej pod opieką szkoły wymaga reakcji. Najpierw udziel pomocy, a równocześnie zabezpiecz miejsce i powiadom dyrektora, aby rozpoczął postępowanie powypadkowe.

Kiedy reagować

- uraz, nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną albo zgłoszenie wypadku;
- konieczność udzielenia pierwszej pomocy lub konsultacji medycznej;

• wypadek podczas zajęć, przerwy, wyjścia, wycieczki albo innej formy opieki szkoły.

Co zrobić

1. Niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu opiekę, sprowadzić fachową pomoc medyczną i w miarę możliwości udzielić pierwszej pomocy.
2. Powiadomić dyrektora. Dyrektor albo upoważniony pracownik niezwłocznie zawiadamia rodziców lub opiekunów, pracownika służby BHP, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący oraz radę rodziców.
3. W razie wypadku śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego dyrektor niezwłocznie zawiadamia prokuratora i organ sprawujący nadzór pedagogiczny. W razie wypadku w wyniku zatrucia zawiadamia państwowego inspektora sanitarnego.
4. Zabezpieczyć miejsce wypadku przed dostępem osób niepowołanych i zachować jego stan, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ani nie utrudnia ratowania życia.
5. Dyrektor powołuje zespół powypadkowy w składzie zgodnym z rozporządzeniem BHP. Zespół ustala okoliczności i przyczyny oraz sporządza dokumentację i protokół powypadkowy.
6. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub jego przedstawicieli o prawach w postępowaniu. Protokół sporządza się w terminie 21 dni od zakończenia postępowania powypadkowego; w uzasadnionym przypadku później, z podaniem przyczyny.
7. Doręczyć protokół osobom uprawnionym i poinformować o prawie złożenia zastrzeżeń w ciągu siedmiu dni od doręczenia.
8. Wpisać zdarzenie do rejestru wypadków. Dyrektor omawia z pracownikami przyczyny i ustala środki zapobiegające podobnym zdarzeniom.

Czego nie robić

• opóźniać pomocy z powodu dokumentowania;
• przesuwać przedmiotów lub porządkować miejsca przed zabezpieczeniem dowodów, jeżeli nie wymaga tego ratowanie;
• ograniczać zawiadomień wyłącznie do rodzica;
• samodzielnie kwalifikować wypadku jako nieistotny i rezygnować z procedury bez oceny okoliczności.

Ważne. Szczegółowy skład zespołu, wzór protokołu i wzór rejestru wynikają z rozdziału 4 oraz załączników do rozporządzenia BHP szkół i placówek.

Po zdarzeniu

• monitorować stan poszkodowanego i realizację zaleceń zapobiegawczych;
• przechowywać dokumentację zgodnie z przepisami i ograniczyć dostęp do danych;
• przekazać organowi prowadzącemu i organowi nadzoru protokół na ich wniosek.

6.3 Podejrzenie choroby zakaźnej lub ognisko zachorowań

Szkoła nie rozpoznaje choroby zakaźnej. Reaguje na zaobserwowane objawy, zapewnia opiekę oraz stosuje aktualne zalecenia Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Kiedy reagować

• nagłe objawy zakaźne u ucznia lub pracownika;
• kilka podobnych zachorowań w grupie;

• informacja sanepidu, rodzica lub lekarza o rozpoznaniu wymagającym działań.

Co zrobić

1. Czasowo oddzielić osobę z objawami od grupy w sposób zapewniający opiekę, godność i stały nadzór osoby dorosłej. Nie określać tego działania jako medycznej izolacji.
2. W nagłym zagrożeniu zdrowia wezwać 112. W pozostałych przypadkach wezwać rodzica do niezwłocznego odebrania dziecka i przekazać informację o zaobserwowanych objawach.
3. Zastosować higienę rąk, wietrzenie, środki ochrony i dezynfekcję adekwatnie do ryzyka.
4. Dyrektor kontaktuje się z właściwą stacją sanitarno-epidemiologiczną, jeżeli wymagają tego przepisy, skala zdarzenia albo zalecenia dla danej choroby.
5. Prowadzić zestawienie niezbędnych informacji bez rozpowszechniania danych medycznych. Powiadamiać rodziców o zaleceniach, nie ujawniając tożsamości chorego.
6. Decyzje o ograniczeniu pracy placówki podejmować na podstawie obowiązujących przepisów i uzgodnień z właściwymi organami.

Czego nie robić

• publicznie wskazywać chorego;
• wprowadzać własnych okresów izolacji sprzecznych z aktualnymi zaleceniami;
• pozostawiać dziecka z objawami bez opieki.

Po zdarzeniu

• wykonać zalecenia sanepidu;
• uzupełnić środki higieny;
• ocenić, czy potrzebne jest wsparcie uczniów narażonych na stygmatyzację.

6.4 Wszawica

Wszawica jest problemem zdrowotnym i higienicznym, a nie podstawą do zawstydzania dziecka ani ujawniania jego danych grupie.

Kiedy reagować

• zgłoszenie rodzica lub pracownika;
• stwierdzenie pasożytów lub gnid przy zachowaniu zasad prywatności;
• nawracające przypadki w grupie.

Co zrobić

1. Przekazać rodzicowi dziecka dyskretną informację i zalecenie niezwłocznego zastosowania skutecznego preparatu zgodnie z instrukcją oraz kontroli domowników.
2. Powiadomić rodziców grupy o potrzebie sprawdzenia włosów i zasadach postępowania bez wskazywania konkretnego dziecka.
3. Kontrolę czystości skóry głowy powierzyć pielęgniarce środowiska nauczania i wychowania albo higienistce szkolnej, zgodnie z jej kompetencjami, zasadami opieki zdrowotnej nad uczniami i poszanowaniem prywatności.
4. Nauczyciel, pedagog ani pracownik obsługi nie wykonuje oględzin medycznych. Może przyjąć zgłoszenie, chronić dziecko przed stygmatyzacją i przekazać informację osobie właściwej.
5. W przypadku uporczywego problemu współpracować z pielęgniarką, rodzicem i – gdy zaniedbanie zagraża dobru dziecka – uruchomić adekwatne działania pomocowe lub ochronne.

6. Ograniczyć wspólne używanie czapek, szczotek, ozdób do włosów i tekstyliów mających kontakt z głową.

Czego nie robić

- ogłaszać nazwiska lub izolować dziecka w sposób stygmatyzujący;
- stosować środków owadobójczych w salach bez wskazań i zasad bezpieczeństwa;
- żądać informacji medycznych wykraczających poza potrzeby ochrony grupy.

Po zdarzeniu

- przypomnieć neutralne zasady profilaktyki;
- monitorować problem w uzgodnionym terminie;
- dokumentować działania bez zbędnych danych.

6.5 Podejrzenie zatrucia pokarmowego

Wiele podobnych objawów wymaga szybkiego przerwania wydawania podejrzanej żywności i konsultacji sanitarnej.

Kiedy reagować

- nudności, wymioty, biegunka, ból brzucha u kilku osób;
- gwałtowne pogorszenie po wspólnym posiłku;
- nieprawidłowy zapach, wygląd lub warunki przechowywania żywności.

Co zrobić

1. Ocenić stan chorych; przy zaburzeniach świadomości, silnym odwodnieniu, duszności lub ciężkim stanie zadzwonić pod 112.
2. Przerwać wydawanie podejrzanej potrawy, zabezpieczyć próbki i dokumentację żywienia zgodnie z wymaganiami; niczego nie wyrzucać do czasu uzgodnienia.
3. Powiadomić dyrektora, rodziców i właściwą stację sanitarno-epidemiologiczną.
4. Ustalić listę osób, które jadły posiłek, czas spożycia i objawy. Dane przekazywać tylko uprawnionym osobom.
5. Zapewnić higienę, osobne pojemniki i nadzór nad chorymi.

Czego nie robić

- podawać leków przeciwwymiotnych lub przeciwbiegunkowych bez wskazania medycznego;
- usuwać próbek i etykiet;
- bagatelizować kilku podobnych zachorowań.

Po zdarzeniu

- wykonać zalecenia sanepidu;
- przeprowadzić mycie i dezynfekcję;
- wznowić żywienie po usunięciu przyczyny i potwierdzeniu bezpieczeństwa.

6.6 Nieznana substancja, proszek, aerozol lub podejrzenie skażenia

Nie próbuj rozpoznawać substancji po zapachu ani przez dotyk. Odsuń ludzi i nie dopuść do jej rozprzestrzenienia.

Kiedy reagować

- rozsypany proszek, rozlana ciecz, nietypowa mgła lub zapach;
- podrażnienie oczu, kaszel, duszność lub złe samopoczucie wielu osób;
- przesyłka z nieznaną zawartością.

Co zrobić

1. Nie dotykać i nie sprzątać. Odsunąć ludzi, zamknąć pomieszczenie i wyłączyć wentylację tylko jeżeli można to zrobić bez wejścia w strefę.
2. Powiadomić dyrektora i 112. Podać objawy, wygląd substancji i liczbę narażonych.
3. Nie przeprowadzać ludzi przez skażoną strefę. O ewakuacji na zewnątrz lub pozostaniu w budynku decydować zgodnie z kierunkiem zagrożenia i poleceniami służb.
4. Osoby narażone odseparować od pozostałych, ograniczyć ich przemieszczanie i wykonać polecenia dotyczące dekontaminacji.
5. W przypadku kontaktu ze skórą lub oczami postępować według zaleceń 112 i karty charakterystyki, jeśli substancja jest znana.

Czego nie robić

- wąchać, dotykać lub zamiatać substancji;
- uruchamiać wentylatorów;
- pozwalać narażonym osobom swobodnie przemieszczać się po szkole;
- podejmować dekontaminacji na własną rękę poza prostym zdjęciem skażonej odzieży i płukaniem zaleconym przez dyspozytora.

Po zdarzeniu

- zlecić fachowe oczyszczenie;
- sporządzić listę narażonych;
- uzyskać zgodę służb na ponowne użytkowanie pomieszczeń.

6.7 Podejrzenie użycia lub posiadania substancji psychoaktywnej

Najpierw oceń stan ucznia i zabezpiecz pozostałe osoby. Potem udokumentuj fakty i podejmij działania wymagane przez prawo oraz szkolne procedury.

Kiedy reagować

- zaburzenia świadomości, nietypowe pobudzenie, senność, trudności z oddychaniem;
- ujawnienie substancji, opakowania lub urządzenia;
- wiarygodna informacja o użyciu, udzielaniu lub sprzedaży.

Co zrobić

1. Ocenić stan ucznia. Przy utracie przytomności, zaburzeniach oddechu, drgawkach, ciężkim pobudzeniu lub nieznanej substancji wezwać 112 i udzielić pierwszej pomocy.
2. Zapewnić stały nadzór dwóch pracowników, o ile jest to możliwe, i odsunąć innych uczniów. Nie prowadzić rozmowy wyjaśniającej w stanie odurzenia.
3. Powiadomić dyrektora i rodzica. Wezwanie rodzica nie zastępuje pomocy medycznej ani Policji.
4. Nie przeszukiwać odzieży ani rzeczy ucznia siłą. Zażądać dobrowolnego wydania przedmiotu; w razie odmowy lub podejrzenia przestępstwa wezwać Policję.
5. Znalezionej substancji nie dotykać bez potrzeby, nie otwierać ani nie testować. Zabezpieczyć miejsce i przekazać Policji z opisem, kto i gdzie ją ujawnił.

6. Po zdarzeniu ustalić plan pomocy psychologiczno-pedagogicznej i działania profilaktyczne bez publicznego piętnowania ucznia.

Czego nie robić

- podawać kawy, prowokować wymiotów lub stosować domowych metod;
- zostawiać ucznia samego;
- wymuszać przyznania się;
- przekazywać substancji między wieloma pracownikami.

Po zdarzeniu

- sporządzić notatki uczestników i dokumentację medyczną zdarzenia;
- przeanalizować obowiązek zawiadomienia Policji lub sądu rodzinnego;
- objąć wsparciem ucznia i jego rodzinę.

7 Kryzysy psychologiczne i przemoc

Procedury w tej części należy stosować łącznie ze standardami ochrony małoletnich, szkolnymi zasadami pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz – w razie podejrzenia przestępstwa lub krzywdzenia dziecka – z obowiązkiem zawiadomienia właściwych organów. Rozmowa wspierająca nie może zamieniać się w przesłuchanie.

7.1 Śmierć ucznia, pracownika lub osoby bliskiej uczniowi

Przekazuj wyłącznie potwierdzone informacje i zapewnij uczniom opiekę. O śmierci osoby bliskiej ucznia szkoła informuje po uzgodnieniu z rodziną lub właściwymi służbami, chyba że okoliczności wymagają natychmiastowej reakcji.

Kiedy reagować

- potwierdzona informacja od rodziny, Policji, szpitala lub innego uprawnionego źródła;
- nagła śmierć na terenie szkoły;
- silna reakcja żałoby ucznia po stracie.

Co zrobić

1. Zweryfikować informację i ustalić z rodziną zakres danych, które mogą zostać przekazane. Nie opierać komunikatu na mediach społecznościowych.
2. Wyznaczyć mały zespół koordynujący i jedną osobę do kontaktu z rodziną oraz mediami.
3. Przekazać informację uczniom bez drastycznych szczegółów, prostym językiem, w małych grupach i w obecności znanego dorosłego oraz specjalisty.
4. Rozpoznać osoby szczególnie związane ze zmarłym, z wcześniejszymi kryzysami, stratami lub ryzykiem samobójczym. Zapewnić im bezpośrednie wsparcie i kontakt z opiekunami.
5. Pozwolić na różne reakcje, ale utrzymać możliwie przewidywalny rytm dnia. Nie narzucać udziału w upamiętnieniu.
6. W przypadku śmierci samobójczej nie opisywać metody, nie idealizować śmierci i nie przedstawiać jej jako skutku jednego zdarzenia. Przekazywać informacje o pomocy.

Czego nie robić

- organizować spontanicznych publicznych komunikatów;
- wymagać od uczniów wypowiedzi o uczuciach;

- tworzyć stałego miejsca kultu bez oceny ryzyka;
- podawać szczegółów przyczyny śmierci bez zgody i potrzeby.

Po zdarzeniu

- ustalić plan wsparcia na kolejne dni i rocznice;
- monitorować frekwencję i funkcjonowanie uczniów;
- skonsultować działania z poradnią lub specjalistą interwencji kryzysowej.

7.2 Podejrzenie zamiaru samobójczego

Każdą wypowiedź o śmierci, pożegnanie, plan samobójczy lub nagłą zmianę zachowania traktuje się poważnie. Bezpośrednie pytanie o myśli i plan samobójczy nie zwiększa ryzyka i pomaga je ocenić.

Kiedy reagować

- wypowiedzi o chęci śmierci, beznadziejności lub byciu ciężarem;
- plan, dostęp do metody, wiadomość pożegnalna lub rozdawanie rzeczy;
- nagłe uspokojenie po okresie ciężkiego kryzysu, wcześniejsza próba, samouszkodzenia.

Co zrobić

1. Nie pozostawiać ucznia samego. Odsunąć dostępne środki mogące służyć zrobieniu sobie krzywdy, nie narażając pracownika.
2. Spokojnie zapytać: Czy myślisz o odebraniu sobie życia? Czy masz plan? Czy masz dostęp do tego, czego chcesz użyć? Czy zamierzasz zrobić to teraz?
3. Przy planie, dostępie do metody, zamiarze działania, próbie w toku, silnym pobudzeniu lub braku możliwości zapewnienia nadzoru wezwać 112. Powiadomić dyrektora i rodzica równolegle.
4. Jeżeli ryzyko nie jest bezpośrednie, nadal zapewnić ciągły nadzór do przekazania opiekunowi i pilnie skierować do oceny specjalisty zdrowia psychicznego. Nie odsyłać ucznia samego.
5. Przekazać rodzicowi konkretne fakty, potrzebę zabezpieczenia leków, broni, ostrych narzędzi i innych środków oraz konieczność pilnej konsultacji. Uzyskać potwierdzenie przejęcia opieki i przekazania zaleceń.
6. Jeżeli rodzic odmawia działania, jest niedostępny lub sam stanowi zagrożenie, wezwać 112 lub Policję i wdrożyć działania ochronne zgodnie z SOM.
7. Przy wysokim albo niejasnym ryzyku nie kończyć interwencji wyłącznie przez przekazanie ucznia rodzicowi i uzyskanie podpisu. Dalszy sposób zabezpieczenia ustalić z zespołem ratownictwa medycznego lub inną właściwą służbą.

Czego nie robić

- obiecywać tajemnicy;
- oceniać, zawstydzać, moralizować albo prowokować;
- uzależniać reakcji od pewności, czy uczeń mówi prawdę;
- zastępować oceny medycznej kontraktem, że uczeń nic sobie nie zrobi.

Ważne. Jeżeli życie lub zdrowie jest zagrożone, obowiązek ochrony ma pierwszeństwo przed poufnością rozmowy.

Po zdarzeniu

- sporządzić rzeczową notatkę z dokładnymi słowami ucznia, pytaniami i decyzjami;
- ustalić pisemny plan bezpieczeństwa i kontaktów pomocowych;

- zaplanować powrót ucznia, osobę kontaktową i bieżący monitoring.

7.3 Próba samobójcza lub ciężkie samouszkodzenie na terenie szkoły

Najpierw ratuj życie. Jednocześnie odsuń świadków, zabezpiecz miejsce i zapewnij opiekę osobom, które widziały zdarzenie.

Kiedy reagować

- czynność samobójcza w toku;
- uczeń po zażyciu substancji, urazie lub samouszkodzeniu;
- znalezienie nieprzytomnej osoby albo wiadomość wskazująca miejsce próby.

Co zrobić

1. Wezwać 112, udzielać pierwszej pomocy i wykonywać polecenia dyspozytora. Nie pozostawiać poszkodowanego samego.
2. Usunąć z otoczenia innych uczniów i zapewnić im opiekę. Nie pozwalać na fotografowanie ani publikowanie informacji.
3. Powiadomić dyrektora i rodzica, nie opóźniając ratowania. Wskazać służbom drogę dojścia.
4. Zabezpieczyć miejsce i przedmioty bez zbędnego przemieszczania. Zachować wiadomości i zapisy, które mogą być ważne dla ratowników lub Policji.
5. Ustalić listę bezpośrednich świadków i osób bliskich poszkodowanemu; zapewnić im pomoc psychologiczną oraz kontakt z opiekunami.
6. Komunikat dla społeczności ograniczyć do potwierdzonych faktów i informacji o dostępnej pomocy, bez metody i drastycznych szczegółów.

Czego nie robić

- przesłuchiwać poszkodowanego;
- sprzątać miejsce przed decyzją służb;
- organizować publicznego omawiania motywów;
- pozostawiać świadków bez opieki.

Po zdarzeniu

- uruchomić plan postwencji i konsultację specjalistyczną;
- zaplanować bezpieczny powrót ucznia, jeśli przeżył;
- monitorować osoby z grup ryzyka i reagować na naśladownictwo lub treści internetowe.

7.4 Samouszkodzenia bez deklarowanego zamiaru samobójczego

Brak deklarowanego zamiaru śmierci nie oznacza braku ryzyka. Każdy przypadek wymaga oceny bezpieczeństwa i wsparcia.

Kiedy reagować

- rany, blizny lub posiadanie narzędzi;
- ujawnienie przez ucznia lub rówieśnika;
- treści internetowe i zachowania wskazujące na samouszkodzenia.

Co zrobić

1. Zapewnić prywatne, spokojne miejsce i obecność zaufanego pracownika. Udzielić pierwszej pomocy; w razie poważnego urazu wezwać 112.
2. Zapytać bez oceniania o czas, obrażenia, myśli samobójcze, plan i aktualne bezpieczeństwo.
3. Nie pozostawiać ucznia samego, jeśli istnieje ryzyko ponowienia lub samobójstwa. Powiadomić dyrektora i rodzica.
4. Przekazać rodzicowi fakty i zalecić pilną konsultację specjalistyczną. W przypadku braku współpracy uruchomić działania ochronne.
5. Ustalić szkolną osobę kontaktową, sposoby zgłaszania narastającego napięcia i ograniczenie dostępu do narzędzi.
6. Nie wymagać pokazania wszystkich ran wielu osobom; oględziny ograniczyć do potrzeb medycznych przez uprawnioną lub przygotowaną osobę.

Czego nie robić

- żądać obietnicy zaprzestania jako jedynego zabezpieczenia;
- karać, zawstydzać lub opisywać zachowania grupie;
- wypytywać o szczegóły metody ponad potrzeby oceny bezpieczeństwa.

Po zdarzeniu

- sporządzić plan wsparcia i monitoringu;
- utrzymywać kontakt z rodzicem i specjalistą w granicach zgód oraz potrzeb szkoły;
- obserwować ryzyko przemocy, izolacji i rozpowszechniania treści.

7.5 Przemoc i agresja rówieśnicza

Szkoła najpierw przerywa krzywdzenie i chroni osobę pokrzywdzoną, a dopiero później wyjaśnia zdarzenie. Nie organizuje konfrontacji ani mediacji, gdy występuje przewaga sił, lęk lub przemoc.

Kiedy reagować

- uderzenie, kopanie, groźby, wymuszanie, poniżanie, wykluczanie;
- cyberprzemoc, publikacja treści, podszywanie się;
- powtarzające się skargi, unikanie szkoły, nagła izolacja.

Co zrobić

1. Przerwać zachowanie, rozdzielić uczniów i zapewnić opiekę. W razie obrażeń udzielić pierwszej pomocy i wezwać 112 zgodnie ze stanem.
2. Rozmawiać oddzielnie z osobą pokrzywdzoną, osobą podejrzewaną o przemoc i świadkami. Zapisywać fakty oraz dokładne wypowiedzi, bez sugerowania odpowiedzi.
3. Zabezpieczyć dowody: wiadomości, zrzuty ekranu, linki, monitoring i dokumentację obrażeń. Nie rozpowszechniać materiałów dalej.
4. Powiadomić dyrektora i osobę wyznaczoną w standardach ochrony małoletnich. Uruchomić właściwą ścieżkę SOM, sporządzić kartę interwencji i powiadomić rodziców w zakresie, który nie zwiększa zagrożenia. Ocenić, czy zachowanie może stanowić przestępstwo, czyn karalny lub świadczyć o demoralizacji i czy trzeba zawiadomić Policję, prokuraturę albo sąd rodzinny.
5. Ustalić osobny plan bezpieczeństwa dla pokrzywdzonego oraz plan oddziaływań i nadzoru wobec sprawcy. Konsekwencje stosować zgodnie ze statutem, nie zamiast działań ochronnych.

6. Monitorować sytuację w ustalonych terminach i sprawdzić, czy odwet lub dalsze wykluczanie nie przeniosły się poza szkołę albo do internetu.

Czego nie robić

- pytać przy całej klasie, kto zaczął;
- wymuszać przeprosin lub mediacji;
- traktować powtarzalnej przemocy jako zwykłego konfliktu;
- ujawniać rodzicom szczegółów działań wobec innego dziecka ponad zakres konieczny.

Po zdarzeniu

- ustalić i udokumentować plan wsparcia oraz sposób monitorowania bezpieczeństwa osoby pokrzywdzonej;
- udzielić pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim stronom adekwatnie do potrzeb, bez zrównywania odpowiedzialności sprawcy i osoby pokrzywdzonej;
- ocenić bezpieczeństwo całej klasy, ryzyko odwetu i skuteczność działań w terminach wskazanych w planie.

7.6 Silna reakcja stresowa, panika lub zachowanie dezorganizujące

Pracownik pomaga odzyskać podstawowe poczucie bezpieczeństwa i sprawczości. Nie prowadzi terapii w miejscu zdarzenia.

Kiedy reagować

- hiperwentylacja, drżenie, płacz, osłupienie, dezorientacja;
- gwałtowne pobudzenie, ucieczka, niemożność wykonania prostych poleceń;
- reakcja po wypadku, przemocy, alarmie lub złej wiadomości.

Co zrobić

1. Zaprowadzić osobę do spokojnego, bezpiecznego miejsca i ograniczyć liczbę obecnych osób.
2. Przedstawić się, mówić krótkimi zdaniami, nazwać to, co jest teraz bezpieczne, i podawać jedno polecenie naraz.
3. Zachęcić do wolniejszego oddechu bez wymuszania głębokich wdechów; skierować uwagę na otoczenie i kontakt stóp z podłożem.
4. Sprawdzić, czy objawy nie mają przyczyny medycznej. Przy bólu w klatce, utracie przytomności, urazie, nasilonej duszności lub wątpliwościach wezwać 112.
5. Nie zostawiać dziecka samego. Powiadomić rodzica i ustalić dalszą opiekę.
6. Po ustabilizowaniu zapytać o podstawowe potrzeby i wskazać, co wydarzy się dalej.

Czego nie robić

- otaczać osoby tłumem;
- dotykać bez uprzedzenia;
- mówić weź się w garść lub nic się nie stało;
- nakazywać szczegółowego opowiadania zdarzenia.

Po zdarzeniu

- ocenić potrzebę konsultacji specjalistycznej;
- uzgodnić plan powrotu do zajęć;

- monitorować samopoczucie bez publicznego wyróżniania.

8 Działania po zdarzeniu

8.1 Pierwsze dwie godziny

- Potwierdzić stan osobowy uczniów i pracowników oraz miejsce pobytu osób przekazanych służbom.
- Wyznaczyć jedną osobę do kontaktu z rodzinami i jedną do współpracy ze służbami. Nie podawać danych poszkodowanych osobom nieuprawnionym.
- Zapewnić opiekę uczniom oczekującym na odbiór i osobom w silnym stresie.
- Zabezpieczyć miejsce, dokumenty, monitoring, wiadomości i przedmioty zgodnie z poleceniami służb.
- Prowadzić chronologię decyzji: kto, kiedy, na podstawie jakiej informacji i co zrobił.

8.2 Pierwsza doba

- Poinformować organ prowadzący i inne właściwe instytucje w zakresie wynikającym z rodzaju zdarzenia.
- Ustalić, czy placówka może bezpiecznie pracować oraz jakie zmiany organizacyjne są konieczne.
- Przekazać rodzicom spójny komunikat obejmujący fakty, działania szkoły, organizację kolejnego dnia i dostępne formy pomocy.
- Rozpoznać osoby bezpośrednio poszkodowane, świadków, rodzeństwo, bliskich przyjaciół i osoby z wcześniejszymi kryzysami.
- Nie organizować obowiązkowego grupowego odreagowania polegającego na szczegółowym odtwarzaniu zdarzenia. Zapewnić dobrowolne, dopasowane wsparcie.

8.3 Do czternastu dni

- Przeprowadzić spotkanie zespołu: co zadziałało, co zawiodło, jakie zasoby były niedostępne i kto odpowiada za poprawę.
- Zaktualizować listy kontaktów, plany pomieszczeń, przydział zadań i sposoby komunikacji.
- Monitorować absencję, lęk, unikanie szkoły, konflikty, stygmatyzację oraz objawy przeciążenia pracowników.
- Przekazać poszkodowanym informację o dostępnych świadczeniach i instytucjach bez wymuszania ujawniania szczegółów.
- Udokumentować wnioski i termin sprawdzenia wykonania zaleceń.

8.4 Komunikacja z rodzicami i mediami

Zasada	Praktyczne zastosowanie
Jeden kanał	Komunikaty publikuje dyrektor lub wyznaczona osoba w ustalonym dzienniku, wiadomości SMS lub na stronie placówki.

Zasada	Praktyczne zastosowanie
Tylko fakty	Nie podaje się przypuszczeń, motywów ani niesprawdzonych liczb.
Ochrona prywatności	Nie podaje się nazwisk, diagnoz, obrażeń ani danych rodzin bez podstawy prawnej i potrzeby.
Instrukcja dla rodziców	Każdy komunikat wskazuje, co rodzic ma zrobić, gdzie nie przyjeżdżać i gdzie uzyska kolejną informację.
Media	Pracownicy kierują pytania do osoby upoważnionej. Nie komentują zdarzenia z prywatnych kont.
Korekta plotek	Szkoła koryguje istotną nieprawdę krótkim komunikatem, bez powielania szkodliwych szczegółów.